

Ligonių kasų specialistai dažnai sulaukia gyventojų klausimų dėl šeimos gydytojo skiriamų tyrimų, kurių atlikimo išlaidos kompensuojamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis.

Gydymo įstaigoms, su kuriomis teritorinės ligonių kasos (TLK) sudaro sutartis dėl pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų finansavimo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokama metinėmis bazinėmis kainomis, mokamomis už prirašytus gyventojus. Šeimos gydytojo paslaugas teikianti gydymo įstaiga prie jos prirašytiems pacientams privalo užtikrinti visapusišką nemokamą pirminę sveikatos priežiūrą, taip pat ir tyrimų, priskirtų šeimos gydytojo kompetencijai, atlikimą.

Šeimos gydytojai skiria tyrimus, norėdami pagrįsti diagnozę, nustatyti ligos eigą, pakoreguoti pradėtą gydymą, įvertinti jo efektyvumą.

„Skirdamas tyrimus šeimos gydytojas privalo vadovautis [Šeimos gydytojo medicinos norma](#) ir užtikrinti, kad privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiems pacientams būtų suteiktos Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamos paslaugos bei už jas nebūtų reikalaujama papildomo mokesčio“, – pabrėžia Šiaulių TLK Kontrolės skyriaus vedėja Dalia Ozolienė.

Tyrimai, kuriuos gali skirti šeimos gydytojas:

- bendras kraujo tyrimas suaugusiems pacientams profilaktiškai atliekamas vieną kartą per 2 metus;
- gliukozės kiekio kraujyje nustatymo ir bendras šlapimo tyrimas profilaktiškai suaugusiems atliekami vieną kartą per 2 metus, o nuo 65 m. – vieną kartą per metus;
- cholesterolio kiekio kraujyje nustatymo tyrimas suaugusiems žmonėms profilaktiškai atliekamas vieną kartą per metus, vaikams – esant indikacijų;
- elektrokardiograma (EKG) profilaktiškai suaugusiems pacientams atliekama vieną kartą per metus, vaikams – esant indikacijų;
- albumino / kreatinino santykis šlapime;
- C reaktyvinis baltymas ir eritrocitų nusėdimo greitis (uždegimo rodikliai);
- biocheminiai kraujo tyrimai: lipidograma, kreatinino, kalio, natrio, alanininės aminotransferazės, asparagininės aminotransferazės, šarminės fosfatazės, bilirubino, šlapimo rūgšties;
- skydliaukės funkcijos tyrimas (TTH);
- gliukozės tolerancijos testas;
- prostatos specifinio antigeno (PSA) tyrimas po radikalaus priešinės liaukos vėžio

gydymo;

- pulsoksimetrija, spirometrija;
- koprograma, enterobiozės tyrimas;
- ginekologinis tepinėlis iš makšties ir gimdos kaklelio;
- tyrimai dėl COVID-19 ligos, kai atliekamas greitasis SARS-CoV-2 antigeno testas ir įvertinami testo rezultatai;
- natriuretinio peptido tyrimas.

Be to, tam tikrais atvejais šeimos gydytojas gali skirti sifilio (RPR) ir specifinį (treponeminį) tyrimą su T. pallidum antigenų (TPHA) tyrimu, tyrimus dėl virusinio hepatito B, šlapimo pasėlį, žmogaus imunodeficito viruso testą, A grupės beta hemolizinio streptokoko greito nustatymo testą, tuberkulino mėginį ir kt.

„Pacientams, kuriems paskirtas gydymas geriamaisiais netiesioginio veikimo antikoagulantais (*Warfarinum*, *Acenocoumarolum*), siekiant išvengti komplikacijų, 12 kartų per metus ligonių kasos apmoka kraujo krešumo tyrimą. Sergantiesiems cukriniu diabetu 4 kartus per metus Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamas glikozilinto hemoglobino tyrimas, kuris, siekiant išvengti komplikacijų, turėtų būti atliekamas kas tris mėnesius“, – dėmesį atkreipia D. Ozolienė.

„Prieš operaciją atliekamas kraujo krešumo tyrimas ir nustatoma kraujo grupė. Už visus šiuos tyrimus PSDF lėšomis apmoka ligonių kasos“, – primena D. Ozolienė. Kraujo tyrimai, atliekami prieš planinę operaciją – protrombino laiko (PL) ir tarptautinio normalizacijos santykio (TNS) nustatymas, aktyvinto dalinio tromboplastino laiko (ADTL) nustatymas, kraujo grupės pagal ABO antigenus ir rezus priklausomybės faktoriaus nustatymas.

Šeimos gydytojas vykdo ir nemokamą patikrą dėl hepatito C viruso infekcijos, atlikdamas anti-HCV testą asmenims, gimusiems 1945–1994 m. ir nepriskiriamiems rizikos grupei, taip pat šis testas atliekamas asmenims, priskiriamiems rizikos grupei.

Kartą metuose pacientas gali sveikatą pasitikrinti profilaktiškai. Šiuo atveju gydytojas turi pamatuoti kraujo spaudimą, svorį, ūgį, paskirti elektrokardiogramą, atlikti burnos apžiūrą, moterims – krūtų apžiūrą ir apčiuopą. Tuo tarpu anksčiau minėtus profilaktinius tyrimus šeimos gydytojas gali paskirti sveikatos apsaugos ministro [tvarkoje](#) nustatytu dažnumu, atsižvelgdamas į paciento amžių.

„Šeimos gydytojas apžiūros metu pacientams turėtų pamatuoti akispūdį, nes padidėjęs akispūdis gali signalizuoti apie glaukomos pradžią. Vaistai nuo glaukomos kompensuojami, o laiku pradėjus gydymą, ligą galima kontroliuoti. Tačiau, jeigu pacientas nesigydo, ilgainiui

gali netekti regėjimo“, – įspėja D. Ozolienė. Taip pat patikrinamas regėjimo aštrumas.

Tyrimai skiriami ir tais atvejais, kai pacientai dalyvauja Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamose prevencinėse programose – krūties, gimdos kaklelio, prostatos, storosios žarnos vėžio, širdies ir kraujagyslių ligų.

